

EGY SZŐLŐSZEM TÖRTÉNETE

=====

1750. Szőlőszem, egy kupa bor, palack

/Ünneplő tömeg. Pohárcsengés, vidám kurjongatás/

1. fiu - Az ünnepi teremben mindig ilyen vidám dugódurranás hallatszik.
Leány - A névnapodra /dugópukkanás/
 A mamáéra!
 Valamennyi kedves évfordulóra!
1 fiu - Emberemlékezet óta a bor kerül az asztalra, hogy felvidítsa
 az ember napját. Ezért beszéljünk róla.

1751. Szőlőfürtök

1. fiu - Mikor szemenként izlelgetjük Istennek ezt a tápláló ajándékát,
 bizonyára nem gondolunk a szőlőművelő fáradozására, vigyázására,
 hogy szép szőlőfürtöt termeljen. Pedig kevés ilyen összetett és
 érdekes művelés van hozzá hasonló.

1752. Falra felkuszó szőlőinda

- Leány - A falra felkuszó szőlőinda mindig magára vonja a figyelmet és
 felébreszti a béke, a napfény, a meleg gondolatát, talán mert
 éppen ezekre van a szőlőnek szüksége, hogy teremjen.

1753. Szőlőlugas télen

2. fiu - Ha a szőlőtövet téli hónapokban nézzük, azt hihetnénk, hogy a
 hideg a szőlőtőkét és a venyigét csak tűzrevalónak tette
 alkalmassá.
Leány - Azt a szép árnyékot adó zöldet, a napról-napra fokozatosan érő
 szőlőfürtöket, az ágak közt megbújó fészkekben a tengelicék
 csipogását.....talán soha többé nem fogjuk tapasztalni.

1754. Virágzó fa

1. fiu - Mikor visszatér a tavasz, minden fa virágba borul, illatuk jelzi,
 hogy a természet felébredt. De a szőlővesszőt ne nézzük: olyan
 még, amilyen volt. Talán el is halt.

1755. Egy még száraz szőlőtő

2. fiu - Most márciusban vagyunk és a szőlőtőke még hitvány: Mire jó?
 Egy régi római író, Plinius, beszéli, hogy egy szőlőtőkéből
 kiformálták Jupiternek, az istenek urának a szobrát.
Leány - Azt mondják, hogy Ravenna egyik templomában és Vercelli szent
 András templomában a kapuk szőlőtőke fájából vannak.
1. fiu - Hát vágjuk le ezt a törzset: valaminek jó lesz.

1756. Szőlőtőkét metsző falusi

- Szőlőművelő - Nem, várjatok....majd én csinálom, én tudom, hogyan kell életre keltetni. /Metsz/ Látjátok? ezt a venyigét meg ezt, meg a másikat is levágjuk.... Ez a tavaszi metszés, a "száraz" metszés, mert teljesen úgy látszik, mintha a növény száraz lenne. De a látszat csal.

1757. A metszés egyik fázisa

- Szőlőművelő - Itt, látjátok? ez a rövid metszés! Azt hiszitek tréfálok. Pedig nekünk szőlőművelőknek meg van a magunk szavajárása. Van rövid, hosszú, szegény, bőséges metszés.... aszerint, mit akarunk általa elérni.
- Kisgyerek - Könnyű kitalálni az okát, miért metszik a venyigét, vesszen el a sok vessző és levél közt....
- Szőlőművelő - Minden bizonnyal. Sőt: jó, ha a venyigék megújulnak, ezért úgy teszek, mint az evangéliumi példabeszéd mondja: "megmetszem a vesszőt, hogy bőségesebben teremjen."

1758. Utolsó metszés

- Szőlőművelő - Még ennyit hagytam. Ugy-e elég kevés? De a szőlővesszőből nőnek ki az ágak és ebből a kevés vesszőből kis dudorok, amelyekből kihajtanak a rügyek, a levelek, a kacsok, az indák, a virágzat, a szőlőfürt, a te számodra és egy pohár jó bor az én részemre. Ki mondaná ezt meg most?

1759. Földjét művelő falusi

- Szőlőművelő - Mindenesetre időre, fáradságra van szükség. Most a talaj rendszeres megkapálásához kell látnom. Az első talajlazítást, a legmélyebbet, télen végzem; egy második, kevésbé mélyet tavasszal és a többi nyáron át, hogy biztosítsam a talaj szellőzését és a szükséges nedvességet.

1760. Szőlőhegyen

2. fiu - A talajt is jól meg kell választani, mert a szőlő elég kényes. Előnyösebb a dombhajlat, mert a dombhajlat hagyja lecsurogni a felesleges vizet. Látjátok ezeket a támaszokat és hogy minden jól elrendezett? Szinte azt mondanánk, hogy a szőlőművelő kedvét leli a mértani elrendezésben, miközben felfuttatja a szőlővesszőt a fácskára, szőlőlugasra, vagy megkötözi valami ághoz.
- Szőlőművelő - És nem feledkezhetünk meg a trágyázásról, káliumos, nitrogén és foszfátos trágyázásról.

1761.

- Szőlőművelő - Mint látjátok, a szőlőmah története elég sokrétű, de szeretném, ha velem jönnétek a szőlőbe, mikor az új rügyek kezdenek fakadni. Szinte szemlátomást növekednek, annyira dusan sarjadnak.
- Az életnek ez a kirobbanása szőlővesszők oltásának is köszönhető, ami megjavítja a minőséget és védi a filoxerától.
- Kis gyermek - Az oltás bizonyára kényes művelet.
- Szőlőművelő - Valódi orvosi beavatkozás, hogy precízen és többféleképpen végezzük: van kettős vágás, vagy angol módra.

1762. Az első kis szőlővirágfürt

1. fiu - Rövid idő múlva a vesszők kis pamacsokat, levélcsomókat hajtanak és egy - vagy két szőlőfürt fejecske is képződik, amelyek hamarosan megnyulnak és virágba borulnak.
2. fiu - Ettől kezdve a szőlőmives szemmel tartja a leveleket, mert azoknak az egészséges fejlődésétől függ a termés.

1763. Virágzó szőlőfürt

Szőlőművelő - Májusban vagyunk. A szőlőlevelek már meghosszabbodtak és a szőlőfürtök, amelyek már megtermékenyültek a virágportól, magvakat fejlesztenek. Reméljük, jó marad az idő, mert a sok eső jelen esetben káros lenne.

1764. A szőlővesszők tisztogatása

Leány - Itt az ideje, hogy a szőlő második otthonom legyen. Itt is várnak rám házas teendők: jól megtisztítom a szőlővesszőt a száraz levelektől, megritkitom a leveleket, egy kicsit elrendezem a leveleket, amelyek el akarják borítani a sort.

1765. Szőlő Monferratoban

1. fiu - Most, hogy minden jól meg van tisztogatva, meghivlak benne-tek, hogy tekintsétek meg a szőlőt. Micsoda rend, micsoda megnyugtató szín. Monferrato lejtői híresei a panorámájukról. Talán szeretnétek tudni, milyen magasság a legalkalmasabb a szőlőművelésre. A helytől függ. Olaszországban egészen 1200 méterig, Svájcban 300 m-ig, Magyarországon 300 m-ig, a Píreneusokban 1000 m-ig, a Himalájában 2500 m-ig és az Andokban 3500 m-ig. Ahol nem elegendő a meleg, ott az erősebb fényhatás pótolja, ami a szőlővesszők barátja.

1766. Permetezés

Szőlőművelő - Ami a barátokat illeti, a szőlőnek nem sok barátja van. Nehéz kielégíteni: nem tűr sem túlerős nedvességet, sem túl nagy szárazságot, fél a dértől, a ködtől, sőt a harmattól is. Ne is beszéljünk a szélről vagy a jégesőről. De vannak egyéb súlyos veszedelmek is, amiket igyekszem megelőzni rendszeres penészölő permetezéssel. Bizonyára többször láttatok már a hátamon tartállyal, amiben kén és rézoldat van.

1767. A szőlőlevelek permetezése

Szőlőművelő - Mindig készenlétben vagyok és hogy megvédjem a leveleket az ellenségeitől, mindennap végigjárom a sorokat és figyelmesen vizsgálom, vajjon elég-e a permetezés minőségileg és mennyiségileg a védekezésre.

1768. A szőlőfürtök permetezése

Szőlőművelő - Ezt a munkát nagy figyelemmel végzem, mert a leküzdendő ellenség nagyon sok, főleg a peronoszpóra és a lisztharmat, ez a két penészgomba, amelyek igyekeznek pusztítani a vesszőket, szemeket és leveleket.

1769. A fürtök szinesedni kezdenek

2. fiu - Végezetül a fürtök szinesedni kezdenek. A szőlőszem fajtája szerint a szőlőszemek lehetnek gömb, elipszis, vagy ovális alakúak: zöld, sárga, kék színűek, sok fokozatban.- Nektek, gyerekek könnyen összefut a nyálatok és szívesen csipegetitek a szőlő-fürtöket, ha még nem is egészen érettek; de ne tegyétek, mert ártalmas.

1770. Szőlő és a nap

- Szőlőművelő - Mialatt ti a tengerhez vagy a hegyek közé mentek, hogy élveznétek a megérdemelt vakációt, én továbbra is gondozom a szőlőszemet, amelynek az augusztusi nap minden melegére szüksége van, hogy a fürtök cukortartalma gyarapodjon.

1771. Az első szőlőfürtök kóstolása

- Leány - És ne sokat késlekedjétek, mert én is türelmetlenül várom már, hogy egy szép érett szőlőfürttel kínáljalak meg benneteket. Az első mindig nagy örömet okoz. És július hónap már kellemes meglepetéssel szolgál nektek.

1772. A szüret

2. fiu - Milyen szép fürt!
 Falusi - Kinek viszed ma a szőlőt?
 2. fiu - A piacra. Holnap szedjétek le a másik sorról a szüreti ünnepélyre.
 Paraszt - Lesznek allegorikus kocsik is az ünnepélyen?
 2. fiu - Biztosan. És mindenkinek osztogatunk szőlőt is.

1773. Szőlőpiac

1. fiu - Bár minden nap ilyen lenne! De ez nem szüreti ünnepélyi allegorikus kocsi és ki kell nyitnom a pénztárcámat. De szívesen teszem, mert a szőlő nemcsak jó, hanem egészséges, főleg mint vértisztító. Ezért szívesen vásárolok az egész családnak.

1774. Falusi szőlővel

- Leány - Tudjátok-e minek örülök? Mert szőlőt tehetek fel az asztalra. De nemcsak azért. Úgyes szakácsnő vagyok és ezzel a szőlővel remek dolgokat tudok készíteni. Akartok szőlőtortát? Szőlőkrémet? Szőlőkocsonyát? Tessék!

1775. Hogyan szedik a szőlőt?

- Szőlőműves - Miközben a mama a finom inycsiklandozó ételeket készíti, én szüretelni hivlak benneteket. Főleg ne tépjétek a fürtöket, mert a szőlőszemek érettek és könnyen leperegnek. Ez a munka különben is bizonyos óvatosságot igényel, hogy a venyigében se tegyetek kárt. Emeljétek tehát fel a fürtöt és szőlővágó késsel vágjátok le a fürtöket.

1776. A szőlőt a prэшházba viszik

- Szőlőművelő - Szedjétek tele a kosaraitokat és hagyjátok ott a sor hosszában: majd jön valaki, aki fel tudja emelni és a vállára tenni. Ti kidönténétek és must lenne belőle mielőtt még a prэшházba jutna.

1777. A szőlőt a présbe dobják

1. fiu - A szőlőszem sorsa egy pillanat múlva megváltozik. Azelőtt mennyi gondozás....most meg zsupsz, bele a présbe! És a fürtöket könyörtelenül szétzúzzák.
- Gyerek - Viszont jó borunk lesz majd.
1. fiu - Messze vagyunk még attól, hogy ihassunk. Most még csak must, szőlőhéjjal keverve, vagy törköly: héj, mag és fürtök, meg csutka. Még sok munka szükséges.

1778. Hordók felsorakozva

- Szőlőművelő - Először erjedni kell hagyni a taposókádakban, ahol a szénsav kiszabadul, forrásba hozza az egészet és a szőlőcukrot alkohollá változtatja. Az első erjedés után következik a borfejtés. A must elválik a törkölytől és kádakba helyezik, ahol most már magában erjed.

1779. Kézi prés

2. fiu - A törkölyt többször átpréselik, hogy mucit /erjedésben levő ujbort/ kapjanak belőle. Ezek itt, mint látjátok, kézi prések, eléggé nehezen kezelhetők. A nagy szőlőültetvényeken gépi préseléssel dolgoznak.

1780. A bor átfejtése

- Szőlőművelő - Halljátok ezt a morajt? A bor forr. Mikor az erjedés befejeződött, kezdődik a bor fejtése egy másik hordóba, hogy megszabadítsák a seprőtől, amely az alján leülledett. Ha a bor zavaros marad, többször át kell szűrni, hogy elkerüljük a borvirágot /borpenész/ vagy hogy megecetesedjék.

1781. Szőlőskert őszi időben

- Leány - Hagyjuk most, hogy a bor érjen és izesedjék, mi térjünk vissza a szőlőbe. Hogy megváltozott minden! Talán néhány szőlőszem megbujt ezek alatt az aranysárga levelek alatt és azt reméli, hogy a földre hullva gyökeret ereszthet és egy napon szép tőkévé fejlődik gazdag szőlőfürtökkel.
1. fiu - Hiábavaló reménység, mert a szőlősgazda nem magról szaporítja a szőlőt, hanem oltványról! dugvány /és lehajtás/ által. A művelés elég könnyű: mikor a szőlővesszőn rügy van, le kell vágni egyet és elültetni félig a talajban. Ez a dugványozás által való szaporítás. Ha egy másik ágat /vesszőt/ meghajlitunk anélkül, hogy levágnánk a töről és a földbe téve betakarjuk egyik kicsit. Ez a bujtás által való szaporítás.

1782. Két házastárs, koccintanak

- Férj - Mi arra gondolunk, hogyan rendezzük be a háztartásunkat, de legyünk előbbrelátók, mint a Kánai mennyegzősök Galileában, akik bor nélkül maradtak majdnem.
- Feleség - Kellemetlen dolog lehetett! Szerencsére Jézus anyja ott volt és megkérte, hogy vigye végbe az első csodáját:
- Férj - Változtassa a vizet borrá!

1783. Egy kis kártyázás és egy pohár jó bor

1. fiu - Szép kis kellemetlenség lenne, ha nem lenne borom, amivel a barátaimat megkináljam. Nem tudnám mivel tartsam jókedvben a barátaimat. Szerencsére itt a bor és amíg bor van....könnyen vidáman vagyunk.

1784. Tul sok borivás

2. fiu - Igen, a bor Isten nagy ajándéka, de ne éljünk vissza vele! Aki borivásnak adja magát, már többé nem ura önmagának; napról-napra mélyebbre süllyed és nagyon szomorú véget ér.

1785. A család az asztalnál

- Leány - Ahol dolgoznak, ott a bort illatánál és jóságánál fogva élvezik. Táplál, erőt ad és vidám légkört alkot maga körül.

1786. A bor a misekehelyben

1. fiu - Táplálék, békesség, derű. Ezért akarta az Ur magát az Oltáriszentségben a bor színe alatt adni számunkra. Ő, aki a vizet borrá változtatta, hogy a kánai mennyegzőt vidámmá tegye, valamennyiünk számára a bort a saját vérévé változtatta, mindennap megújítva a szentmisében a Keresztáldozatot.

1787. Feketeszőlő

- Szőlőművelő - Egy szőlőfürt! Minden szőlőszem hónapok fáradságos munkájáról beszél. És egy csepp egészség és egy kortynyi vidámság, mit az Isteni Gondviselés ajándékoz nekünk....

+++++